

โตอ่อน

เรื่อง ขนิษฐา ศักดิ์ดีดวง
ภาพ เอกสิทธิ์ ชูวงศ์

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น
โดย

โตอ่อน

เรื่อง ชนิษฐา ศักดิ์ดวง

ภาพ เอกสิทธิ์ ชูวงศ์

โครงการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น

เลขมาตรฐานประจำหนังสือ 978-616-235-275-1

บรรณาธิการอำนวยการ

ราเมศ พรหมเย็น ทศนัย วงศ์พิเศษกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการอำนวยการ

วราพร ตยานุกรณ์ ประภาศรี อาจคงหาญ

ฉัตรภรณ์ กงสิน สุพพตา บัวเยี่ยม

ภัทจริย์ จันทรหนู ปาลิดา เรือนวงศ์

วิภาคัย นิยมมาภา

บรรณาธิการดำเนินงาน

ระพีพรรณ พัฒนาวะช

ขอขอบคุณ

โยธิน บุญเฉลย

ออกแบบปกและรูปเล่ม

ชนิษฐา ศักดิ์ดวง

พิมพ์ครั้งแรก ๒๕๖๐ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

สงวนสิทธิ์ © ชนิษฐา ศักดิ์ดวง เอกสิทธิ์ ชูวงศ์

และสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

เจ้าของโครงการ

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอว.)

สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ส่วนบริการ

ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๔ Dazzle Zone

ถนนราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๓๒

ส่วนสำนักงาน

๙๙๙/๙ อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๑๗

ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๓-๕ โทรสาร ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๖

www.tkpark.or.th

พิมพ์ที่ บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๐๓ ๘๒๕๗-๙ โทรสาร ๐ ๒๙๒๑ ๔๕๔๗

คำนำ

ภารกิจสำคัญต่อสังคมประการหนึ่งของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ คือ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เยาวชน และประชาชน ในรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆ เพื่อขยายผลการดำเนินงานดังกล่าว

การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น ให้มีรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและดึงดูดความสนใจ เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสำนักงานอุทยานการเรียนรู้เห็นว่ามีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนสนใจการอ่านและเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนำเรื่องราวภูมิปัญญาสาระท้องถิ่นใกล้ตัวที่สอดคล้องกับวัย การดำรงชีวิตพร้อมกับสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นเนื้อหาของสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนตามช่วงวัย ตั้งแต่ ๔ - ๑๒ ปี

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอนชุดนี้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกันสร้างสรรค์กับนักวิชาการและนักเขียนในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับความรู้และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและท้องถิ่นตน รวมทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับในวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่หลากหลายตามบริบทพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ มุ่งหวังว่าหนังสือชุดนี้จะเป็นสื่อการเรียนรู้อีกชุดหนึ่ง ที่จะส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงเป็นหนังสือที่ผู้อ่าน อ่านอย่างมีความสุข สนุกในการอ่าน และ ก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นตนเองได้อย่างแท้จริง

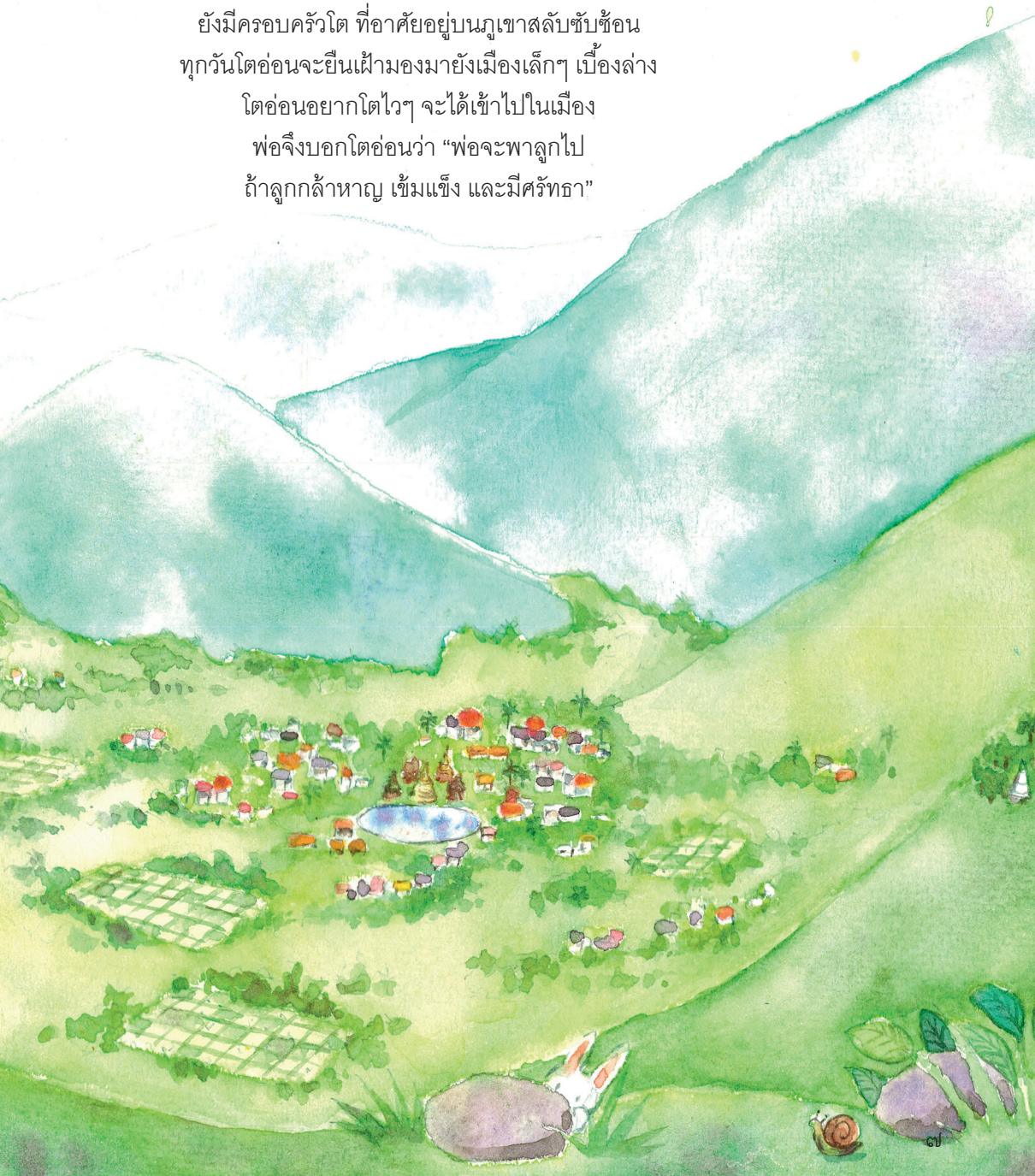
โตอ่อน

เรื่อง ขนิษฐา ศักดิ์ดวง
ภาพ เอกสิทธิ์ ชูวงศ์

นานมาแล้ว

ยังมีครอบครัวโต ที่อาศัยอยู่บนภูเขาสลับซับซ้อน
ทุกวันโตอ่อนจะยืนเฝ้ามองมายังเมืองเล็กๆ เบื้องล่าง
โตอ่อนอยากโตไวๆ จะได้เข้าไปในเมือง
พ่อจึงบอกโตอ่อนว่า “พ่อจะพาลูกไป
ถ้าลูกกล้าหาญ เข้มแข็ง และมีศรัทธา”

เมื่อใกล้ถึงวันออกพรรษา
แม่บอกว่าถึงเวลาของโต๋อ่อนแล้ว
พ่อตัดสินใจพาโต๋อ่อนลงมาเรียนรู้เรื่องราวในเมือง
ครอบครัวของโต๋อ่อนเดินทางผ่านคืนผ่านวัน

การเดินทางอันยาวนานที่ยากลำบาก
ทำให้โต๋อ่อนกล้าหาญและเข้มแข็งขึ้นทุกวัน

เมืองที่โตอ่อนเห็นอยู่แต่ไกล
ตอนนี้ใกล้เข้ามาทุกที

“เมืองจะเป็นอย่างไรนะ มีสิ่งใดให้ค้นหา”
โตอ่อนพูดเบาๆ

โต๋อ๋นมาถึงเมืองสวยงามที่ไผ่ผ่นจะได้เห็น
พ่อบอกโต๋อ๋นว่า “ถ้าโต๋อ๋นอยากรู้อะไรก็ค้นหา
พ่อกับแม่จะรออยู่ตรงนี้”

โต๋อ๋นมองดูบ้านเมืองและผู้คน มีอะไรบ้างนะ
ที่โต๋อ๋นต้องเรียนรู้

เมื่อถึงวัด พ่อกับแม่พาไต๋อ่อนมากกราบพระ
ก่อนไต๋อ่อนจะแยกตัวออกมาตามลำพัง

ไปที่ตลาดนัดตอน
ลองมองหาของสองสิ่งให้เจอ
หนึ่งไผ่สานไว้กันแดดแดดจ้า
สองนำมาถวาย
เคี้ยวแล้วคาย

อธิษฐานแล้วค้นหา
ตามกลิ่นกำก่ำใหญ่ไป
ที่นั่นมีสะพานแห่งศรัทธา

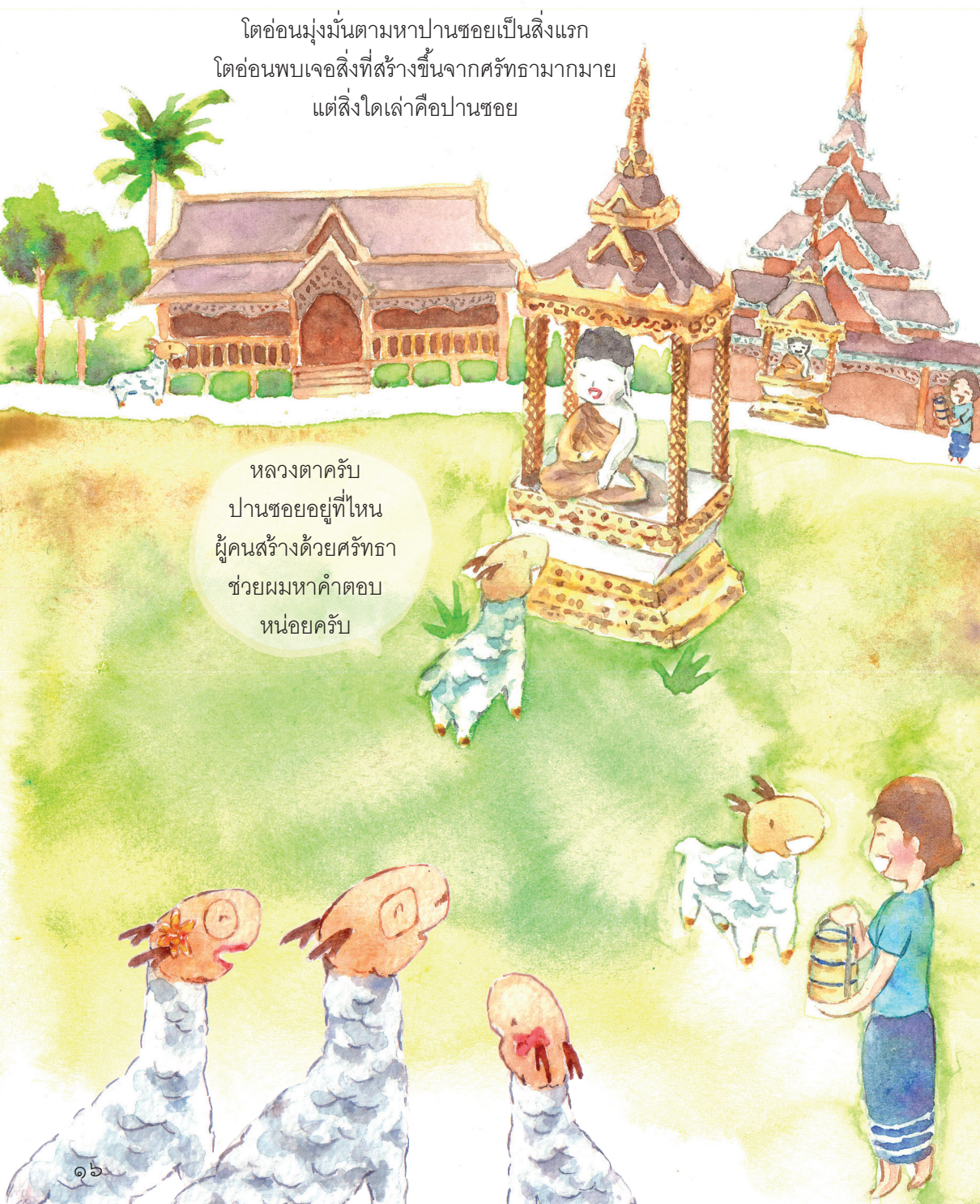
เจ้าต้องรู้จักปานชอย
ของบ้านเรา
สร้างขึ้นจากแรงกาย
และศรัทธา

ราวกับว่ามีใครรอโตอ่อนอยู่แล้ว
เพราะทุกคนมีเรื่องราวให้โตอ่อนได้ค้นหา

โตอ่อนมุ่งมั่นตามหาปานชอยเป็นสิ่งแรก
โตอ่อนพบเจอสิ่งที่สร้างขึ้นจากศรัทธามากมาย
แต่สิ่งใดเล่าคือปานชอย

หลวงตาครับ
ปานชอยอยู่ที่ไหน
ผู้คนสร้างด้วยศรัทธา
ช่วยผมหาคำตอบ
หน่อยครับ

นี่ใช่ปานชอย
หรือเปล่านะ

ในที่สุดก็รู้จัก
ปานชอยแล้วนะ
โตอ่อน

ปานชอย
คือลายฉลุบนสังกะสี
ใช้ประดับขายคาในวัด
หรือสถานที่สำคัญ

ที่ตลาด
โตอ่อนต้องมองหาของสองสิ่ง
หนึ่งไผ่สานไว้กันแดดแผดจ้า
สองนำมาถวายเป็นขวัญแล้วค้าย

นี่คือตองตึงจะ
ใช้กันแดดได้

แต่ไม่ใช่
ไผ่สาน

ใช้ผัดหน้า
ทาตัวกันแดด
ได้นะจ๊ะ

แต่นี้ไม่ใช่
ไผ่สานนี่นา

กูปันแดด
สักใบใหม่จ๊ะ

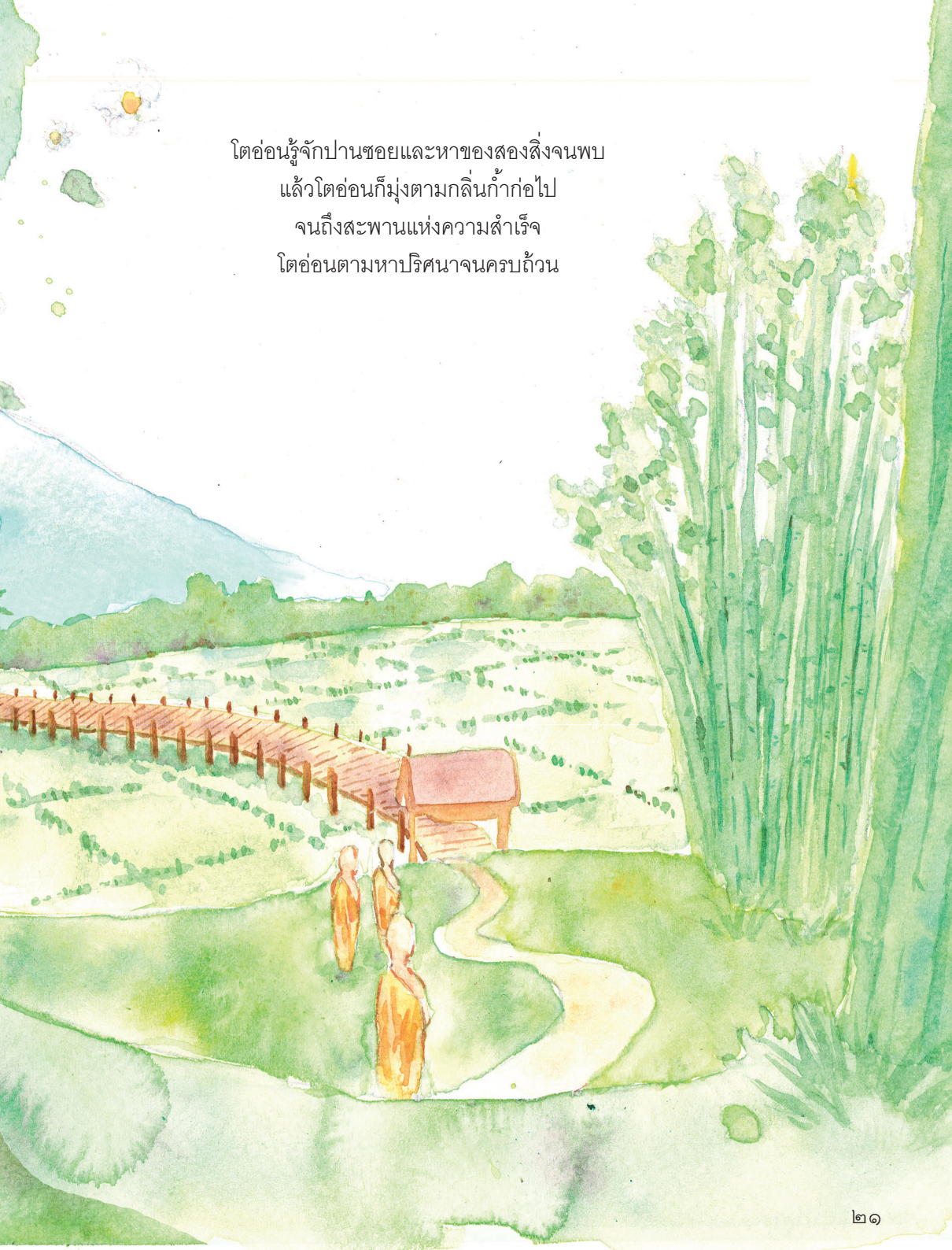
ใช่แล้ว
ไผ่สวนกันแดด

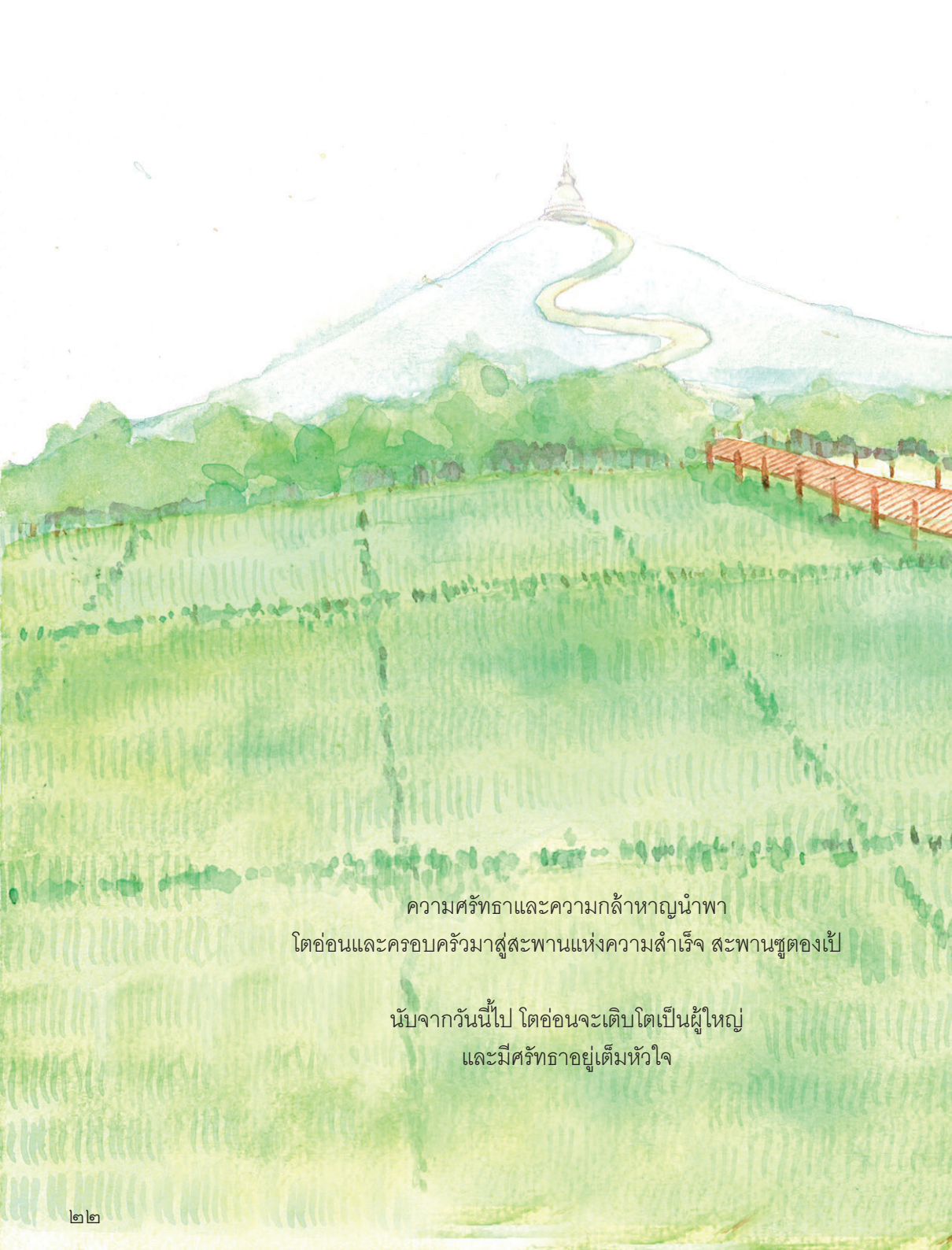
นั่นไง ยาย
เคี้ยวแล้วคาย

เขาเรียกว่า
นั่ง(เมี่ยง)จ๊ะ

ไต่อ่อนรู้จักป่านชอยและหาของสองสิ่งจนพบ
แล้วไต่อ่อนก็มุ่งตามกลิ่นกำก้อไป
จนถึงสะพานแห่งความสำเร็จ
ไต่อ่อนตามหาปริศนาจนครบถ้วน

ความศรัทธาและความกล้าหาญนำพา
โตอ่อนและครอบครัวมาสู่สะพานแห่งความสำเร็จ สะพานชุตองแป้

นับจากวันนี้ไป โตอ่อนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่
และมีศรัทธาอยู่เต็มหัวใจ

ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑
ปอยเหลินสืบเจ็ด

วิธีการใช้หนังสือโต้ตอบอย่างไรให้เด็กสนุก

หนังสือเรื่อง โดอ้อน เหมาะสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ซึ่งผู้แต่งสร้างสรรค์ตัวละครให้เหมาะกับเด็กวัยนี้ คือมีนิสัยขาสงสัย และอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น คุณครูจึงสามารถใช้หนังสือเล่มนี้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัย แล้วคุณครูส่งเสริมให้นักเรียนหาคำตอบ ดังตัวอย่างกิจกรรมที่เสนอด้านล่างนี้

คุณครูเริ่มต้นกิจกรรมด้วยการอ่านหรือเล่าเรื่องจากหนังสือโดอ้อนให้นักเรียนฟัง จากนั้น ถามนักเรียนว่า “นักเรียนคิดว่า โด คือตัวอะไร” “นักเรียนคิดว่า โด มีจริงหรือไม่” เป็นต้น และให้นักเรียนแต่ละคนวาดภาพ โด ในจินตนาการ จากนั้นช่วยกันเล่าถึงสิ่งที่ โด (ในเรื่อง) ต้องตามหา เช่น ปานชอย เน้ง (เมียง) หรือทานาคา ว่าแท้จริงสิ่งเหล่านั้นคืออะไร มีลักษณะอย่างไร ใช้ทำอะไรได้บ้าง โดยที่คุณครูนำของจริงมาให้นักเรียนดูด้วย และคุณครูต่อยอดด้วยคำถามถึงสิ่งอื่นๆ ที่นักเรียนควรรู้ด้วยการนำของจริงมาเป็นตัวอย่างให้นักเรียนดูเช่นกัน การเรียนรู้ในลักษณะเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน จดจำง่าย จึงแตกต่างจากการเรียนที่เห็นแต่ภาพในหนังสือเพียงอย่างเดียว

ประวัติผู้เขียน นพวิชา คักดีดวง

สาวนครศรีธรรมราช นักศึกษาศาสตรบัณฑิตยกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อดีตสถาปนิกชุมชน ที่รักในงานเขียนและการทำข้อมูล ทำงานสถาปนิกชุมชน 5 ปี ก่อนผันตัวมาทำงานด้านออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

ประวัติผู้วาด เอกสิทธิ์ ขว่งษ์

หนุ่มสุพรรณบุรี นักศึกษา สถาปัตยกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อดีตสถาปนิกชุมชน มีความสนใจในวิถีชุมชน ความสัมพันธ์มนุษย์กับธรรมชาติ รักงานวาดภาพ จึงผันตัวเองมาทำงานสื่อสาร ที่เกี่ยวเนื่องกับการสำรวจต้นทุนคุณค่าชุมชน และงานสื่อสารด้วยภาพ

หนังสือในชุดสื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

